

Sygn. akt III AUa 71/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Czyżak
Sędziowie:	SA Alicja Podlewska SA Maria Sałańska - Szumakowicz (spr.)
Protokolant:	stażysta Anita Musijowska

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2016 r. w Gdańsku

sprawy A. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 1 października 2015 r.,
sygn. akt V U 454/15

oddala apelację.

SSA Alicja Podlewska SSA Grażyna Czyżak SSA Maria Sałańska – Szumakowicz

Sygn. akt III AUa 71/16

UZASADNIENIE

Ubezpieczony A. P. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawiającej umorzenia zaległości wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego w łącznej kwocie 13.097,97 złotych.

W uzasadnieniu swego odwołania podniósł, iż z uwagi na wiek, stan zdrowia nie ma możliwości podjęcia pracy. Utrzymuje się z zasiłku z opieki społecznej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o oddalenie odwołania. Organ rentowy uznał, że należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego mogą być umorzone tylko w wyjątkowych sytuacjach, a taka w przypadku wnioskodawcy nie zachodzi.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 01 października 2015 roku Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ten sposób, że umorzył ubezpieczonemu A. P. należności z tytułu wypłaty świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów działalności funduszu w kwocie 7.097,97zł, a w pozostałym zakresie oddalił odwołanie. Podstawą rozstrzygnięcia Sąd I instancji uczynił następujące ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne:

A. P. ma lat 60 utrzymuje się z zasiłku stałego wypłacanego przez MOPS w kwocie 387,87 złotych, do tego otrzymuje dodatek mieszkaniowy w wysokości 136,25 złotych. Ubezpieczony choruje na samoistne nadciśnienie tętnicze, wodonercze, miażdżycę kończyn dolnych oraz uogólnioną. Zaliczony został do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności ze wskazaniem na możliwość zatrudnienia wyłącznie w warunkach zakładu pracy chronionej. Gospodarstwo domowe prowadzi wspólnie z żoną R. P., która jest osobą bezrobotną, legitymuje się orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

R. P. otrzymuje zasiłki celowe z (...); w kwietniu 2015 roku 196,00 złotych, w maju 2015 roku 113,00 złotych. Wysokość dochodu na rodzinę, to kwota około 500,00 złotych. Miesięczne zobowiązania stałe to kwota około 550,00 złotych. Małżonkowie P. zamieszkują lokal o powierzchni 80 m² wspólnie z synem, który prowadzi osobne gospodarstwo domowe, przy czym współuczestniczy on w kosztach związanych z opłatami. Do sierpnia 2015r., wspólnie z ubezpieczonym i jego żoną zamieszkiwała też córka D. P. z dwójką dzieci. W sierpniu 2015r., D. P. pozostawiła małoletnie dzieci w wieku 5 i 3 lata pod opieką małżonków P. i odeszła do nowopoznanego mężczyzny. R. P. podjęła w związku z tym starania przed Sądem Rodzinnym i Nieletnich w S. o ustanowienie jej rodziną zastępczą dla małoletnich wnuków

Wnioskiem z dnia 02 lutego 2015 A. P. roku zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o umorzenie należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego, z tytułu wypłaconych świadczeń wraz z 5% opłatą na pokrycie kosztów związanych z działalnością Funduszu Alimentacyjnego. W uzasadnieniu swego wniosku podał, iż ze względu na sytuację materialną, osobistą i zdrowotną nie jest w stanie zwrócić świadczeń wypłaconych przez fundusz.

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu umorzenia należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie wnioskodawcy jest w części zasadne. W przedmiotowej sprawie istota sporu sprowadza się do ustalenia, czy w świetle, niebudzących wątpliwości, ustaleń faktycznych, sytuacja materialna i osobista A. P. spełnia przesłanki wynikające z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych.

Sąd I instancji wskazał, iż decyzja ma charakter uznaniowy, tzn., że muszą zaistnieć szczególnie uzasadnione okoliczności, by ubiegający się mógł skorzystać z dobrodziejstwa tej instytucji prawnej. Wnioskodawca jest osobą w zaawansowanym wieku, posiada ograniczenie do zatrudnienia - w warunkach zakładu pracy chronionej, choruje między innymi na miażdżycę. To powoduje, że realne podjęcie zatrudnienia jest niezwykle trudne, a znalezienie pracy uwzględniającej przeciwwskazania wynikające z orzeczenia o niepełnosprawności, wręcz niemożliwe. Powyższe wynika z doświadczenia życiowego i zasad logiki. Rzeczywista i odczuwalna poprawa sytuacji materialnej A. P. nastąpi dopiero w 2022 roku, kiedy to ubezpieczony osiągnie wiek emerytalny i będzie mógł starać się o prawo do emerytury. Faktycznie ubezpieczony obecnie jest wykluczony z rynku pracy a jego sytuacja materialna wskazuje, że żyje poniżej minimalnego progu egzystencji, określonego wysokością kwoty minimum egzystencji dla dwuosobowego gospodarstwa domowego na kwotę 394,54 złote per capita. W realiach przedmiotowej sprawy ubezpieczony po dokonaniu niezbędnych opłat żyje poniżej tego poziomu. Wnioskodawcy w chwili obecnej do osiągnięcia wieku emerytalnego brakuje 7 lat, a zatem istnieje teoretyczna szansa na podjęcie przez niego pracy zarobkowej do tego momentu.

Sąd Okręgowy uznał, że ustalone w niniejszej sprawie okoliczności pozwalają przyjąć, iż A. P. nie jest w stanie spłacić, w całości nawet w dłuższym okresie czasu, swoich zobowiązań wobec Funduszu Alimentacyjnego.

Nadto Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że organ rentowy wypłacał świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, z powodu niemożności wyegzekwowania należności od zobowiązanych, nie może to być jednak pomoc dla osób, które w żaden sposób nie starają się, by zadłużenie to spłacić. Bierna postawa zobowiązanego w dążeniu do uregulowania zadłużenia nie może być, bowiem wyřęczana przez państwo ani jego obywateli. Zła sytuacja finansowa zobowiązanych do płacenia alimentów jest cechą większości tych osób, za które świadczenia wypłacał fundusz. Umorzenie należności z tej przyczyny w całości stanowiłoby martwą regulację o obowiązku zwrotu organowi rentowemu świadczeń wypłacanych z funduszu. Sytuacja życiowa zobowiązanego pozwala na częściowe umorzenie należności, gdyż w sposób istotny różni się od sytuacji innych zobowiązanych. Gdyby zadłużenie zostało umorzone w całości, aktualna sytuacja A. P. nie uległaby poprawie. Sytuacja natomiast wierzyciela zmieniłaby się o tyle, że w przyszłości nie mógłby egzekwować zadłużenia nawet, gdyby sytuacja zobowiązanego uległa zmianie. W związku z tym Sąd Okręgowy umorzył należności będące przedmiotem zaskarżonej decyzji w łącznej kwocie 7.097,97 złotych. Kwota 6.000,00 złotych pozostaje nadal do spłaty.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku wywiódł organ rentowy zaskarżając rozstrzygnięcie Sądu I instancji w części podanej w pkt 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych sformułował zarzut sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, przez przyjęcie, że w sprawie powoda występują przesłanki określone w art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych uzasadniające umorzenie jego zaległości w stosunku do likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego. Organ rentowy wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie odwołania powoda.

Zdaniem organu rentowego rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w zaskarżonej części wyroku jest bezzasadne. W orzecznictwie przyjmuje się, że do przyjęcia, iż zachodzi "szczególnie uzasadniony przypadek" pozwalający na umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego nie wystarcza ustalenie, że zobowiązany aktualnie nie posiada środków utrzymania, ale konieczna jest także ocena, iż przy uwzględnieniu jego wieku, stanu rodzinnego, kwalifikacji zawodowych oraz rokowań zdrowotnych nie będzie on w stanie również w przyszłości spłacać tych należności bez narażania siebie i swojej rodziny na pozbawienie możliwości zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych. Wyraźnego podkreślenia wymaga, że przesłanki do umorzenia należności na rzecz funduszu alimentacyjnego nie wyczerpuje sam fakt, iż zadłużenie jest większe niż możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego do alimentacji, co prowadzi do niemożliwości zaspokojenia podstawowych jego potrzeb bytowych. Brak stałych dochodów i związana z tym trudna sytuacja materialna jest, bowiem okolicznością dotyczącą wszystkich dłużników alimentacyjnych, gdyż uruchomienie funduszu alimentacyjnego następowało tylko wówczas, gdy dłużnik nie miał majątku, ani dochodów podlegających egzekucji.

W tym stanie rzeczy, zdaniem ZUS rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji narusza dyspozycję powołanego powyżej art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Sytuacja skarżącego jest niewątpliwie trudna, jednak w sprawie istnieją możliwości regulowania zadłużenia przez powoda. Powód legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, ale nie wyklucza to w ocenie organu rentowego możliwości zatrudnienia w warunkach chronionych. Nie utracił on, więc bezpowrotnie możliwości zarobkowych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie zasługiwała na uwzględnienie. Nie zawierała, bowiem motywów wywołujących konieczność zmiany, bądź uchylenia orzeczenia Sądu Okręgowego.

Sąd Apelacyjny aprobuje ustalenia i rozważania poczynione przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku oraz przyjmuje je za własne, co oznacza, że nie zachodzi konieczność ich szczegółowego powtarzania (por. wyroki Sądu Najwyższego z 27.03.2012r., III UK 75/11, z 14.05.2010r., II CSK 545/09, z 27.04.2010r., II PK 312/09, z 20.01.2010r., II PK 178/09, z 08.10.1998r., II CKN 923/97, OSNC 1999 nr 3, poz. 60). Sąd odwoławczy stwierdza, iż przeprowadzona przez Sąd I instancji ocena zgromadzonych w postępowaniu dowodów, jako respektująca wskazania wynikające z art. 233 § 1 k.p.c., zasługuje na aprobatę. Stanowiła ona podstawę poczynienia prawidłowych ustaleń w zakresie

okoliczności faktycznych sprawy, istotnych dla rozstrzygnięcia, które z kolei były oparciem dla trafnych wniosków natury prawnej.

Istotą sporu w niniejszym postępowaniu było, czy ustalone okoliczności faktyczne uprawniają do uznania, iż w sprawie ubezpieczonego A. P. wystąpiły „szczególne okoliczności” zgodnie z art. 68 ust. 1 z dnia 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U.2015.114 ze zm.). Wskazany przepis stanowi, iż w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

Likwidatorem, o którym mowa powyżej jest zgodnie z art. 63 ust. 3 ww. ustawy Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie spraw o świadczenia z funduszu, do których prawo powstało przed dniem wejścia w życie ustawy. Likwidator może upoważnić innych pracowników Zakładu do wykonywania określonych czynności związanych z likwidacją funduszu, o czym świadczy ust. 4 ww. przepisu.

Obecnie obowiązująca ustawa w art. 71 uchylała ustawę z dnia 18 lipca 1974r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991r. Nr 45, poz. 200, z późn. zm.) oraz z dnia 01 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych (Dz. U. z 1998r. Nr 102, poz. 651, z późn. zm.).

Podkreślić należy, że fundusz alimentacyjny powstał w celu zapewnienia środków utrzymania osobom uprawnionym do alimentów, które nie mogły wyegzekwować tych świadczeń od osoby zobowiązanej dołożenia na ich utrzymanie. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 1974r. o funduszu alimentacyjnym (t.j. Dz. U. z 1991r. Nr 45, poz. 200 ze zm.) świadczenia z funduszu przysługiwały tylko tym osobom, na rzecz których alimenty zostały ustalone orzeczeniem sądu a egzekucja tych alimentów okazała się bezskuteczna całkowicie lub częściowo. Fundusz alimentacyjny uruchamiany był wówczas, gdy dłużnik alimentacyjny nie osiągał dochodów, ani nie posiadał majątku, z którego mogłaby być prowadzona egzekucja alimentów. Przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie zwalniało dłużnika z jego zobowiązań. Zgodnie z art. 13 i 14 ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowadził egzekucję przeciwko dłużnikowi aż do pełnego pokrycia należności tego funduszu.

Do skorzystania z instytucji umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego nie jest konieczne równoczesne (kumulatywne) wystąpienie przesłanek przewidzianych w tym przepisie - zarówno w zakresie sytuacji zdrowotnej, jak i rodzinnej zobowiązanego dłużnika. Wystarczające jest istnienie którejkolwiek z tych okoliczności - albo szczególnej sytuacji zdrowotnej, albo szczególnej sytuacji rodzinnej osoby, przeciwko której prowadzona jest egzekucja alimentów. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2001r. w sprawie III ZP 2/01 (OSNP 2001/13/445) „swobodne” decyzje organu podlegają merytorycznej ocenie przez sąd ubezpieczeń. W takich sytuacjach sądy rozpatrując odwołania od decyzji odmawiających umorzenia nie tylko badają jej zgodność z prawem, ale oceniają także jej zgodność z własnym wyobrażeniem o tym, czy osoba ubiegająca się o umorzenie może z możliwości umorzenia skorzystać.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż nie można stawiać znaku równości pomiędzy sytuacją osoby, u której przejściowo wystąpiła niemożność całkowitego lub częściowego regulowania zaległości alimentacyjnych oraz osoby, która bezpowrotnie utraciła zdolność jakiegokolwiek zarobkowania i nie posiada żadnego majątku ani dochodów. Pierwszy z wymienionych przypadków może uzasadniać, co najwyżej odroczenie terminu płatności należności lub rozłożenie jej na raty i to niezależnie od wyboru przez osobę obciążoną zaległościami alimentacyjnymi ulgi polegającej na umorzeniu należności i złożenia przez nią wniosku w tym zakresie. W takiej sytuacji uwzględnienie wniosku i zwolnienie z długu alimentacyjnego prowadziłoby do nieuzasadnionego poszerzenia możliwości korzystania z umorzenia należności kosztem uszczuplenia środków z funduszu ubezpieczeń społecznych przez osoby, których sytuacja w dającej się przewidzieć perspektywie może ulec poprawie na tyle, że będą one w stanie regulować zaległości alimentacyjne lub które posiadają dochód pozwalający na choćby częściową spłatę długów alimentacyjnych.

Z tego względu w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że w rozumieniu art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych "szczególnie uzasadnione przypadki" związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną zobowiązanego, które umożliwiają umorzenie należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego to sytuacje nadzwyczajne powstałe w wyniku zdarzeń losowych, niezależne od zobowiązanego, w następstwie, których jego sytuacja ulega takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji (por. np. wyroki z dnia 06 sierpnia 2008r., II UK 359/07, OSNP 2010 nr 1-2, poz. 18 oraz z dnia 03 lutego 2010r., I UK 270/09, LEX nr 585729) oraz że osoba, na której ciąży obowiązek lub zaległości alimentacyjne nie powinna być w całości zwolniona z tych zobowiązań, jeżeli ma jakiegokolwiek realne możliwości choćby częściowej lub rozłożonej w czasie spłaty długów alimentacyjnych (tak w wyroku z dnia 10 listopada 2010r., I UK 119/10, LEX nr 686798).

Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, że do przyjęcia, iż zachodzi "szczególnie uzasadniony przypadek", pozwalający na umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego nie wystarcza nawet ustalenie, że zobowiązany aktualnie nie posiada środków utrzymania, ale konieczna jest także ocena, iż przy uwzględnieniu jego wieku, stanu rodzinnego, kwalifikacji zawodowych oraz rokowań zdrowotnych nie będzie w stanie również w przyszłości spłacać tych należności bez narażenia siebie i swojej rodziny na pozbawienie możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 05 czerwca 2013r., sygn. III AUa 22/13, LEX nr 1327594).

W celu ustalenia jakichkolwiek kryteriów umorzenia należności wypłaconych z funduszu alimentacyjnego można zastosować wykładnię systemową i sięgnąć do podobnych uregulowań występujących w prawie ubezpieczeń społecznych. Przepis § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2003 roku w sprawie szczegółowych zasad umarzania należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne (Dz. U. Nr 141, poz. 1365) wskazuje kryteria oceny „szczególnie uzasadnionego przypadku”. Przepis ten stwierdza, że Zakład może umorzyć należności z tytułu składek, jeżeli zobowiązany wykaże, że ze względu na stan majątkowy i sytuację rodzinną nie jest w stanie opłacić tych należności, ponieważ pociągałoby to zbyt ciężkie skutki dla zobowiązanego i jego rodziny, w szczególności - pozbawiałoby zobowiązanego i jego rodzinę możliwości zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych, jak również w wypadku poniesienia strat materialnych w wyniku klęski żywiołowej lub innego nadzwyczajnego zdarzenia powodujących, że opłacenie należności z tytułu składek mogłoby pozbawić zobowiązanego możliwości dalszego prowadzenia działalności; przewlekłej choroby zobowiązanego lub konieczności sprawowania opieki nad przewlekle chorym członkiem rodziny, pozbawiającej zobowiązanego możliwości uzyskiwania dochodu umożliwiającego opłacenie należności.

Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił w niniejszej sprawie, że sytuacja zdrowotna i rodzinna wnioskodawcy, stanowi szczególnie uzasadnioną okoliczność, która winna prowadzić do częściowego umorzenia spornych należności. Mając na względzie orzeczenie o zaliczeniu A. P. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z dnia 14 kwietnia 2011 roku, w którym stwierdzono, iż może on pracować w warunkach chronionych oraz powinien zostać zaopatrzone w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie, a także, iż zasadne jest korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia samodzielnej egzystencji, oraz wobec informacji zwartych w karcie informacyjnej, a mianowicie, iż rodzina ubezpieczonego jest w trudnej sytuacji finansowej, zamieszkuje w 83m² lokalu komunalnym z córką i jej dwojgiem dzieci oraz drugą pełnoletnią córką i pełnoletnim synem, rozstrzygnięcie Sądu I instancji należało uznać za prawidłowe. Należało niemniej mieć na względzie, iż żona ubezpieczonego jest niepełnosprawna w stopniu lekkim, a bierna postawa w zakresie podejmowania prób aktywizacji zawodowej oraz poprawy warunków egzystencji nie może zasługiwać na aprobatę oraz uprawniać do anulowania posiadanego zadłużenia. Ustalenie faktyczne o braku niezdolności do pracy skarżącego oznaczało, że nie utracił on "bezpowrotnie" perspektyw na poprawę statusu materialnego, co nie przekreśla rokowań i potencjalnych możliwości choćby częściowych spłat w przyszłości jego zadłużenia względem zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego. Sąd Apelacyjny tym samym w pełni aprobuje pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2015 roku w sprawie o sygn. akt I UK 341/14 (LEX nr 1751864), iż legitymowanie się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności nie odpowiada ani nie zawsze wyczerpuje pojęcie szczególnie uzasadnionego przypadku

w rozumieniu art. 68 ust. 1 u.ś.r., jeżeli taki stopień niepełnosprawności nie prowadził do sądownie potwierdzonej obiektywnej i definitywnej utraty perspektyw możliwości zarobkowania i spłaty zadłużenia alimentacyjnego. Równocześnie, samo przeciwne subiektywne przekonanie skarżącego o braku zdolności do pracy oraz możliwości i realnych perspektyw uzyskania środków materialnych na spłatę własnego zadłużenia alimentacyjnego, które nie uzyskało potwierdzenia w postępowaniu sądowym, wyklucza umorzenie długu alimentacyjnego na podstawie nieuzasadnionego zarzutu naruszenia art. 68 ust. 1 ww. ustawy. Gdyby, zaś uznać, iż każda trudna sytuacja majątkowa zobowiązanego, przy uwzględnieniu sytuacji ekonomicznej kraju, wysokiego poziomu bezrobocia i trudności w odnalezieniu się na rynku pracy osób z różnych grup wiekowych, jest wystarczającą przesłanką do umorzenia należności wobec funduszu, ochrona środków tego funduszu byłaby iluzoryczna, a szczególny przepis, jakim jest art. 68 ustawy stałby się wbrew założenia ustawodawcy nie wyjątkiem, a zasadą. Zatem nawet trudna sytuacja materialna lub zdrowotna osoby ubiegającej się o umorzenie należności alimentacyjnych nie może być samoistną podstawą do wydania decyzji uwzględniającej wniosek, gdyż nie chodzi o przypadki "uzasadnione", ale "szczególnie uzasadnione".

Jedynie uzupełniając Sąd odwoławczy wskazuje, iż obowiązek alimentacyjny mieści się w katalogu obowiązków troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka nałożonych na rodziców w art. 96 k.r.o. Kodeks rodzinny i opiekuńczy w licznych przepisach statuuje zasadę równej stopy życiowej rodziców i dzieci (por. art. 87 i 91 k.r.o.). Trudna sytuacja materialna i życiowa rodziców nie zwalnia ich od obowiązku świadczenia na potrzeby dzieci. Rodzice obowiązani są dzielić się z dziećmi nawet bardzo szczupłymi dochodami (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2000r., I CKN 1538/99, niepublikowany, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06 marca 2007r., I UK 289/06, niepublikowany).

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Apelacyjny – podobnie jak Sąd I instancji - stoi na stanowisku, że instytucja umorzenia należności wobec funduszu alimentacyjnego ma charakter wyjątkowy i może być stosowana jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Sąd Apelacyjny, po przeanalizowaniu akt sprawy, doszedł do przekonania, iż w stosunku do wnioskodawcy niewątpliwie brak jest podstaw do całościowego umorzenia zaległości. Oceny tej nie jest w stanie podważyć wywiedziona przez wnioskodawcę apelacja stanowiąca jedynie polemikę z prawidłowym rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego, nieopartą zresztą na żadnych konkretnych zarzutach. Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSA Alicja Podlewska SSA Grażyna Czyżak SSA Maria Sałańska - Szumakowicz